

Višnja gora in št. Vid budno na straži

Na Dolenjskem, 17. sept.
Tito, ki je izdal domobrancem »odloke, da se morajo prijaviti njegovim tolpam najkasneje do 15. t. m., je bil je vnaprej pripravljen na neuspeh te rdeče politike. Boris Furlan je njegovo skrbni tudi javno razobrazil preko radia. A tolovaji so se domislili še učinkovitejšega sredstva: njegov govor, poln laži, so dali tiskati na serijo majhni lističev, ki so jih natisnili v raznih variacijah, da bi stvar čim ugodneje vplivala. Domobranci pa so se tej ponovni papirnatni ofenzivi samo od srca nasmejali.

Kolovodje rdečih tolp, ki so bili zaradi tega malo dušni, so spet nalagali prisiljene in nepriljene tolovaje s staro kosmato, a vedno izpodletelo lažjo: konec vojne. To pot so postavili termin na 15. september, ko »se bodo domobranci vdali in združili z vojsko maršala Tita.« Prisilni mobiliziranci so spet nasedli.

15. september je prekmalu prišel
Ker se je 15. september tako naglo približal in ni bilo nikakih izgledov, da bi se kje javil komunistični kak domobranec, čeprav je ofarski del Ljubljane že vedel o tem, da se je že kar

Pravo vrednotenje kulture

Do nedavnega se je pri nas razpravljalo o vseh mogočih kulturnih pojavih, tudi o najbolj nevarnih pojavih kulturnega boljševizma z neverjetno prizanesljivostjo. Mnogi si niso niti upali teh pojavov imenovati s pravim imenom, kaj žele, da bi jih prav ocenili in obsodili. V našem kulturnem življenju je prevladovalo vzdušje gostilniškega ali kavarniškega omizja, za katerim sede kulturni delavci vseh mogočih nazorov in v prijateljskih pomenkih ugotavljajo medsebojne razlike, ki pa se jim ne zdijo nikoli tako velike, da bi se zaradi njih razšli.

Razumljivo je, da v takem vzdušju ni bila mogoča pravična kritika zgrešenih kultur. Za vrednotenje kulture so se uveljavili zgolj formalni kriteriji. Nekateri so jih uveljavljali zato, da bi lahko čim svobodneje širili krive nazore, drugi pa so jih sprejemali, da bi se izognili sporom. Tako je splošno prevladovalo mišljenje, da je v kulturi važen skakoz, ne »kaj«, da je važna samo oblika, ne pa tudi vsebina. Zgrešenost tega nevarnega mišljenja je očitna že na prvi pogled. Človeštvu je potrebna resnica in pravost; kar koli ga zavaja in zmoti ali pokvarjenost, mu je škodljivo, pa naj se mu podaja v še tako odlični ali lepi obliki. Zato je pri vrednotenju kulture bistveno tudi presojanje vsebine, ne le oblike.

Čisto formalistično presojanje kulture ne pomeni dejansko nič drugega kakor trditve, da je kultura najvišja vrednota. Kdor pravi, da se kultura ne sme presoјati s svetovnonazornimi, večnostnimi merili, takemu so večnostna merila manj vredna kakor kultura. Tak človek si je ustvaril poseben, čuden svetovni nazor, v katerem je postavil na najvišje mesto, na oltar, kulturo. Ne samo, da ne priznava nobene stvari za merilo nad kulturo, marveč kulturo uporablja za merilo vsem stvarem.

Naziranje, da je kultura najvišja vrednota, je čudno in nesmiselno zlasti zato, ker je načeloma indiferentno do nasprotujočih si idej, ki se širijo v kulturi, in sprejema kulturo kot celoto, torej vso njeno idejno zmedo, za najvišje dobro, po katerem boče presoјati vse vrednote. Praktično pa v čisto kulturo zaverovani ljudje navadno kmalu pridejo iz popolne idejne zmede, se ideološko opredelijo in začno presoјati kulturne pojave tudi po vsebinski strani. Odločajo pa se navadno za slabe ideje. Nekoč so se odločali za bojeviti liberalizem, dandanašnji se odločajo za komunistizem.

Danes, ko odločitev za zmoto ne pomeni samo akademske izjave, ampak velikokrat tudi dejansko sodelovanje z najbolj razdvijanimi silami komunistične revolucije, je čas, da se nam vsem odprejo oči in začnemo presoјati kulturo z drugačnimi merili kot smo jo presoјali doslej. Danes vidimo, kako lahko majhna zmotna na začetku rodi na koncu težke posledice. Ob krvi in ognju, ki sta dejanska posledica zmotnih komunističnih teorij, nam bo lahko priznati, da zmotna nima pravice do obstoja, da je kultura, ki širi zmoto, pogubna, krvavo pogubna včasih, ker zmote ne ostajajo samo v idejnem redu, ampak se uveljavljajo tudi v praktičnem življenju.

Teoretično smo to morda tudi v preteklosti priznavali. Morda... Toda pri praktičnem uveljavljanju tega načela so bili mnogi silno boječi. Svojo boječnost pa so razlagali za širokogrudnost. Mislili so, da bo resnica zmagala kar sama, po svoji notranji moči, četudi je bodo nekaj zamotčali in zatajili, četudi bodo pustili zmoti, naj se prosto širi.

Pri nas se je zadnja desetletja skoraj čisto uveljavilo kulturno slogaštvo, kultura se je čistila zaradi kulture, resnična kultura zraven zlagane. Medtem ko so čuvarji naše kulture dremali, je prišel sovražnik in je nasejal med pšenico ljuljke. Mi pa smo gojili ljuljko zraven pšenice in se čudili, da je pšenice vedno manj.

Zdaj je prišel čas žetve, ko se ločita plevel in zrna, da se očisti setev za vse prihodnje čase. Da bomo mogli napraviti to resnično uspešno, je neobhodno potrebno, da priznamo resnico in poštenost — ki izvira iz naravne pameti in iz razodetja — za vrhovni kriterij pri presoјanju kulture. Kultura, ki je v nasprotju z resnico in moralno, zasluži, da jo zavrnemo. Ali drugače povedano: resnična kultura mora biti krščanska usmerjena in samo krščansko usmerjena kultura je resnična kultura.

»8000 domobrancev« predalo velikemu maršalu, so sklenili tolovaji zgrda prisiljeni domobranci k predaji. Od višje oblasti je bilo zaukazano, da se morajo vted diplomatskega poloma postopoma uničiti domobranske postojanke. Kot prvi manevar so mislili likvidirati Višnjo goro, potem pa Stično in št. Vid. Za ta »odločilni« boj so namenili »elitne« brigade, ki jih je Tito nekoč lastnorčno odlikoval zaradi njih »hrabrosti«. To so bile: Gubčeva, Cankarjeva in Ljubljanska. Domobranci so zvedeli za ta načrt že dva dni prej. Ostro so nabrusili svoje meče.

Strojnice so zapele

Petnajstega zvečer, ko so potekale zadnje ure nesrečnega Titovega termina, ki je tako klavno končal, so začutile mrtve straže pri Višnji gori neko vznemirjenost. Na Pristavi je s zgomazelo maršalove vojske in laških mul. Potem so se slišala gesla. Domobranci na Gradu so vedeli, da ne bo zastoj. Tako jih je imelo, da bi najraje kar razpalili, a so morali čakati povelja. Ta čas so tolovaji razmeščali svojo prisiljeno rajo po položajih. Nekako pred polnočjo je ugasnila v Višnji gori električna razsvetljava, kar je bil zanesljiv znak za bližnji napad. Komaj bi utegnili kdo to pomisliti, je začelo pokanje. Tolovaji so otvorili ogenj iz mitraljezov, naši so odgovorili. Nato pa so začele padati težke mine. Komunisti so se ponekod pripiljali prav do žice. To je bilo veselja za naše neugnane strelce! Sejali so svinčeno zrnje, da je odrevenela duša, za močnejši poudarek pa so spuščali težki minometi svoje pozdrave prav na tiste najbolj korajžne »bombace«, ki so kanili v enem naskoku zavzeti to malo trdnjavo. Takoj se je začelo javkanje, ogenj od nasprotne strani je kar utihnil. Nenadoma je prekinil neljubi molk nekdo prerokskih ust:

»Domobranci, podajte se, polnoč vam je odbila...« Domobranci so brž odgovorili na tolovajsko noto.

»V naših srčih je korajža«

Trrrrr... trrrr... trrrrr rrrrr... B-b-bummm... B-b-bummm... Nato se je oglasila še pesem: »V naših srčih je korajža...« Potem je streljanje utihnilo. Le pesem je odmevala v temno noč. Tolovaji so vsaj slišali, kako znajo naši fantje na Gradu zapeti. Dolgih nosov so sklenili, oziroma uvideli, da tu ne bo kruha zanje. Sem pa tja so še spustili s Pristave kak rafal. Če so hoteli uspeti, so morali začeti drugje. Najprej so poskušali od zapadne strani, kjer so spet bežali. Nekaj min je treščilo mednje, pa je bilo konec te bočne ofenzive. Navsezadnje so poskusili svojo srečo na bloku ceste, ki vodi v Stično. Tam so se pripiljali tudi prav blizu, nekateri celo do samih španskih jezdecev. Jeli so odvijati zapleteno žico, tedaj pa se je vsula po njihovih glavah toča krogel, ki so v trenutku razbile vse nade, da bi se dalo na tem koncu kaj cenje vdreti v Višnjo goro. Tolovaji so se morali odmakniti. Pri železniški progi so si v nekem mrtvem kotu uredili zasilne položaje in pričeli znova napadati. Oglasili so se razni badoljoneški glasovi kot »avanti tovarišica« in podobno. Na tem sektorju so delali tri tolovajke družbo tem badoljevskim idealistom, ki se bore za svobodo slov. domovine... Ker so bili Savoјci zraven, tudi brez smole ni bilo. Naši minometalci so poiskali s »vojimi« minami tudi ta »mrtvi kote« in ga neusmiljeno občelovali, dokler ni zabrlizgala piščalka, ki je naznanila, da so se tolovaji umaknili. Likvidacija je propadla. Medtem, ko so komunisti vlačili v zaledje svoje mrtvece in težke ranjence, so druge bande kradle po okolnih vaseh živino in druge stvari, ki jih znajo tolovaji s pridom uporabiti. Krdela Gubčeve brigade so kradla po Polci, Brezovem in Bleč vrhu, Cankarjeva v Križki in Novi vasi, Ljubljanska pa na Leskovcu in okolnih vaseh. Vsega skupaj so naropali okrog 15 galov živine. Izgube tolovajev v tem »odločilnem« boju« znašajo 12 mrtvih, ki so jih zjutraj in dopoldne pokopavali po njihah in gozdovih pod Gradščem. Ranjencev je moralo biti vsaj

še enkrat tolikšno število, saj so jih odpeljali na šestih vozih. Domobranci nimajo nikakih izgub. Proti jutru, ko se je borba že končavala, se je prijavil prisilni mobilizirane iz Zagorja, ki je imel mnogo lepega povedati.

Komunisti niso mislili, da bo v Višnji gori tako hudo

Da je bilo ranjencev veliko, nam izpričuje dejstvo, da so v vasi Brezovo ropali tolovaji rjuhe, ki so jih potem rezali za obveze. — Po vaseh so govorili, da si še daleč niso mislili, da bo v Višnji gori tako hudo. Dopoldne sta se javila še dva prisilna mobiliziranc iz Milj pri Trstu. Oba sta stara nad 30 let, raztrgana in polna usi. Izpovedala sta, da sta v Gubčevi brigadi že tri mesece. Prav tako je Gubčeva brigada izpopolnjena s približno tri sto primorskimi mobiliziranci, ki so stari partizem in komandirjem pravi sužnji. Tirajo jih v vse najhujše borbe, jih zmerjajo s »primorskimi butic« in drugimi še lepšimi priimki. Zjutraj jedo nezabeljen koruzni močnik, drugače pa pečen ali kuhan neslan krompir. Starejši mobilizirane je pripovedoval še nadalje, da se že 14 dni ni sezul. Prostega časa sploh nimajo, ker morajo sicer čistiti orožje ali pa poslušati laži politikomisarjev, ki jim vedno znova obljubljajo konec vojne. Izjavil je dalje še, da so pripravljene vsi mobiliziranci prijaviti se, če ne bo do 15. konec vojne.

Ostane jim samo še pokopavanje

V dopoldanskih urah 16. sept. so tolovaje, ki so se umaknili severno od Višnje gore proti Gradšču, kamnem brdu in Leskovcu, iznenadili prebežniki, ki so prišli baje od štajerske strani. Čeprav je bila tolovajška premoč več ko desetkratna, so se prebežniki potem, ko so potolkli 22 tolovajev, sproti izmaknili premočnim tolpam. — Vse dopoldne in popoldne so komunisti pokopavali svoje mrtvece po njihah okrog Leskovca. Ljudje so našli približno 55 grobov.

Ljubljan. promenada ima hude izgube

Drugo noč so se namenile tolpe uničiti postojanko št. Vid. Še preje pa so se razširili komunisti govorico, da so se višnjegorski domobranci po kratkem boju predali in da bodo sedaj nadaljevali borbo ramo ob rami s Titovimi banditi. Okrog enajste ure zvečer so začeli napadati št. Vid pri Petrušni vasi. Ko so se domobranci borci naveličali defenzive, so naredili nagel udar iz okopov, ki je komuniste stal mnogo krvi. Posebno hudo je bilo pri Česnjicah: v neki grapi so domobranci začutili večji oddelek Ljubljanske brigade in ga obkolili. Potem so začeli obdelovati begajočo maso, ki so jo ponajveč sestavljale Ljubljanske tovarišice. Z bobnenim ognjem iz minometov, z ročnimi bombami in gorskim topom so to bando popolnoma uničili. Tu je padlo naenkrat 28 nekdanjih našminkanih in lakiranih zvezd z Ljubljanske promenade; zraven tega pa še nekaj desetih Azijatov, ki so delali tem pokvarjenkam veselo družbo.

Sedaj komunistom ne verjamemo več

Na drugem sektorju pa so potolkli naši domobranci še 18 tolovajev, povečini iz Gubčeve brigade. Domobranci so zaplenili v uspešnem izpadu 1 težko in 2 lahke strojnice z več zaboji municije. Mnogo je bilo zaplenjenih tudi pušk. — Domobranci v Stični in št. Vidu se je prijavilo še 15 Primorcev in štajercev, ki so dejali, da so verjeli samo še do 15. septembra, po tedi pa ne bodo več. Vsi so suhi, raztrgani in umazani. Lačni so bili tako, da so se komaj držali pokonci.

Domobranci so imeli 1 mrtvega in 2 lahke, enega pa teže ranjenega.

Hoteli so razkrojiti domobranci, pa sebe razkrajajo

Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade... To je star in izkušen pregovor, ki je ob tej priliki spet pridobil na svoji veljavi. Komunisti, ki so poskušali »razkrojiti« slovenske domobranci, so s tem začeli razkrojevati sami sebe. Tri najelitnejše brigade z ostanki do-

Ziveti moramo s časom

Vsi hočemo biti moderni in nihče ne želi biti moderen je vendar krta želja biti mlad, čutiti utrip življenja in se kosati z njim. Naj prvi čas nasproti novim dnevom, naj drvi trenutki kakor kaplje med razprtimi prsti, nič zato. Hočemo biti moderni.

Sedaj bi se za trenutek vprašali, kaj je danes moderno. Morda obleke... novi klobuki... avtomobili. Ne, ne. Danes je moderno usmiljenje. In ko bi izrekel to besedo sredi vseke družbe, ki je začela uživati, kolikor more, ker se ji sanja, da bo jutri konec vojne, tedaj bi se ti spogledali, povesili oči, podrslsi z nogo po tleh in gospodične bi otreles pepel s cigaret.

Ne moremo tajiti, danes je moderno le delo usmiljenja. Živeti moramo s časom, razumeti moramo trepet časov, ki so nas zajeli. Biti mlad se vendar pravi živjeti se v bližnjega, biti zmogel, da se vživiš v bližnjega, v njegovo bedo in stisko. Biti mlad se pravi imeti srce, ki čuje, kako bije srce v trpinu, zajeti v enem samem pogledu la-

koto, ki gleda iz motnih, upalih oči.

Niso leta tista, ki pričajo, kdo je mlad in kdo star. Čuteče srce pričča o starcu, da je mlad. Narod se stara, če samo uživa, ne pozna pa usmiljenja. Krščanstvo ohranja narode večno mlade, ker jih uči plemenitosti srca. Hočeš biti mlad, izpričaj z deli usmiljenja, da imaš še vedno toplo srce, da ni okamenelo v teh sebičnih dneh. Hočeš biti sodoben, daj lačnemu jesti in žejnega napoji.

Prepad med krščanstvom in uživanjem željnim materializmom je ogromen. Eni samo uživajo in vprašujejo, kaj bodo jedli in pili, kristjan pa ne govori o sebi, ne misli nase. Ko sede k mizi, misli na milijone, ki so lačni, ko bi imel skrbeti zase, skrbi za bližnjega, da bi mu pomagal po skromnih močeh.

Če bi sedaj govoril o poslednji sodbi, bi rekli, da to ni sodobno. In vendar je. Kristus nas bo namreč vprašal, ali smo dali lačnemu jesti in žejnemu piti. Po delih usmiljenja nam bo povrnil. Sodil nas bo o tem ali smo razumeli svoj čas, ali pa smo bili starci z kamnitimi srci.

Alli res mislijo, da bodo volti zločini ostali nekaznovani?

Zopet prihajajo poročila o zločinskem divjanju komunistov nad poštenimi ljudmi. Komunisti niso mogli našega naroda prisiliti k tlom z ropanjem in grozili pismi, sedaj pa so začeli cele družine izganjati iz njenih domov.

Iz občine Dobropole so 2. septembra izgnali štiri družine. Vse te družine si ob izgonu niso smele vzeti s seboj nobene obleke in tudi hrane ne.

Svoj dom je morala zapustiti družina Samca Matije:

Samec Matia roj. 23. febr. 1886 Kompolje 61, kmet vdovec s hčerami Marijo, roj. 12. dec. 1923, Anico roj. 23. jan. 1931, Francko roj. 18. okt. 1932.

Iz iste vasi je bila tudi izgnana sedemčlanska družina Adamiča Jožeta:

Adamič Jože, roj. 21. marca 1895, Kompolje 9, Marija, roj. 20. sept. 1914, Jože, roj. 3. okt. 1921, Anton, roj. 18. febr. 1929, Stanko, roj. 11. sept. 1923, Rudolf, roj. 3. okt. 1933, Danijel, roj. 13. nov. 1939.

Izgnana je bila tudi družina Sever Jožeta:

Sever Jože, roj. 4. okt. 1889, Kompolje 5, Frana, roj. 5. maja 1891, Milka, roj. 1. dec. 1923, Ida, roj. 30. maja 1929.

Svoj dom sta morala zapustiti tudi Korošec Franc, roj. 11. dec. 1887, Kompolje 24, in njegova žena Terezija, roj. 31. dec. 1886.

Zadnje čase so komunisti pričeli nad ljudmi uvajati tudi teror prisilnega dela. Tako so iz Crmošnjic odgnali Blatnik Slavko in jo v Semicu prisilili na trimesečno delo na cesti. Enak zločin so izvr-

lenjskega tolovajskega odreda vred so hoteli v dobri veri, da jim borci, naši fantje ne bodo kos. Vedeli so, da drugih domobrancev ni doma. Saj so vedeli povedati, da so jih odpeljali na južno in vzhodno fronto. Morajo biti tisti rdeči obveščevalci res dobro poučeni! Vendar se junaški domobranci kljub tolikim groznjam niso niti malo ustrašili. To so vam v resnici fantje od fare. Tako v Višnji gori, kakor v Stični in št. Vidu so bili tolovaji temeljito tepeni. Kar pogledimo malo, kakšne so končne številke: 76 naštetih mrtvih, med njimi dva komisarja, 28 »elitnih« azijskih priležnic, 7 ujetih, javilo pa se je vsega skupaj 21 prisilnih mobilizirancev. Če pristejemo k temu še druge izgube, dobimo vsaj 110 mož, ki so bili vrženi iz boja, ne da bi omenjali ranjence, ki jih je vsaj tolikšno število. Poleg tega pa so dobili domobranci še obilo plena. Tak je torej sad komunističnega »razkrojavanja«...

zato uhajam čisto v kramljanje, ki se naravnost ne tiče bistva stvari same, pač pa se ga dotika prigodno. To storim zaradi pestrosti.

Čeprav tedaj Ljubičovo delo ni znanstveno, vendar je tudi potrebno in ni brez vrednosti, saj je cena knjžice v sistematični obdelavi vseh vrst ljudske umetnosti v Dobropoljah kakor tudi v bogati opremi, ki jo je pisec sam oskrbel. »Kar sem videl in slišal, sem skušal ohraniti v besedah, fotografijah in risbah, pravi pisec. Da, celo to in tako delo v poljudni obliki še ni popolno. To prizna pisec sam, ko pravi, da je mogel v knjžici objaviti komaj slabo desetino fotografij. Kajti vojna vihra mu je uničila skoraj vse, kar je že imel pripravljene. Vendarle pa moramo priznati, da mu je ostalo še zmerom dovolj, da je vsaj v glavnem mogel ponazoriti svoje opise narodnega blaga. In to v tolikšni meri, da je skoraj ni strani, ki bi ne bilo na nji kak podobje; večinoma jih je celo po več na eni strani.

Sistematično urejena knjžica nam popisuje dobrepoljske vezene, pecivo, rezbarije, pustne opravke, čebeljak, stavbarski slog, pohištvo, uporabne predmete, razne okrase in nazadnje grobove z nagrobnimi spomeniki vred. Manjkajo tedaj do popolnega orisa še narodni običaji pa ljudska besedna umetnost, da bi bila podoba dobrepoljskega narodnega blaga popolna. A že s tem, kar je zbral in napisal in narisal Ljubič v tej poljudni obliki in na razmeroma majhnem obsegu 120 strani, je pomembno kulturno delo. Zeleti bi bilo, da bi iz vseh slovenskih krajev in okrajev dobili podobne znan-

stvene in poljudne popise narodnega blaga in da bi kasneje na teh osnovah zgradili bogato sintetično delo, ki bi popisalo celotno slovensko narodno tradicijo.

Hudičeva shodnica je naslov najnovejši, septembrski rakovski knjižici, časopisu za duhovno prebujo in prosveto. V nji dr. Franc Mihelič na poljuden način obravnava vprašanje prostozidarstva. Preprosto, a vendar z dokumentacijami podprto in popolnoma odkrito govori pisec o izvoru te organizacije iz srednjeveških cehov pa jo spremlja do njene največje sodobne razmaha po vsem svetu v organizacijo, ki šteje štiri in pol milijona pripadnikov v 25.000 ložah. Knjžica nam podrobno prikaže notranji ustroj prostozidarstva in njegovo zunanje protiversko, politično, socialno in gospodarsko delo in vplive. Zaradi protiverske miselnosti so papeži od vsega početka, od 1738. leta, tedaj komaj dvajset let po pravem nastanku prostozidarstva, pa vse do današnjega dne obsodili to organizacijo in vsak katoličan, ki postane član lože, je po cerkvenem kanonu izobčen. Knjžico, ki ima namen nas poučiti in posvariti, poučiti o tej skrivnostni organizaciji, pa posvariti zlasti naše izobraženstvo pred škodljivim vplivom prostozidarstva, najtopleje priporočamo.

Cerkveni glasbenik za september in oktober 1944. V najnovejši številki Cerkvenega glasbenika je napisal uvodni članek skladatelj dr. Fr. Kimovec, o temi, kdaj in zakaj je v ljubljanski škofiji pre-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

KULTURNI OBZORNİK

Nov prispevek k našemu narodopisju

Ljudska umetnost v Dobropoljah

Likovni estetski pogledi. Napisal in s slikami opremil Ljubič Tone, učitelj v Dobropoljah. Ljubljana 1944. Narodopisna knjižnica 4. zvezek.

V Karlovlju, Kotnikovih Starosvetnostih, Streklju, Šarabonu in Velikonji pa v dolgi seriji nastopov akademskega pevskega zbora in še drugod imamo že pre mnogo splošnih in krajevnih odkritij s področja slovenskega narodnega blaga vseh vrst, v posameznih člankih in razpravah dr. Stetla, dr. Lozarja, Jeraja, Puša, Marolta, Tomca, p. Turnška in drugih že precej nadrobni prispevkov zlasti o naših narodnih nošah, običajih in narodni pesmi ter ornamentiki, knjžice iz Škofje Loke, Kranja, Bežigrada v Ljubljani, Skaručne in še od marsikod so tudi priključile ali se vsaj mimogrede tudi dotaknile našega narodnega blaga, v tistem kraju posebno značilnega. Sedaj je prišel čas, da prav iz vseh naših posameznih krajev in okrajev dobimo sistematične popise vse tamkajšnje folklore. In Ljubič Tone je že stopil na omejeno pot podrobnega raziskovalca ljudske umetnosti, ko je pred kratkim izdal knjižico Ljudska umetnost v Dobropoljah, tedaj iz okraja, ki leži na slovenski zemlji nekako v sredi med južnimi vplivi iz Bele Krajine pa vplivi s severozahoda, iz alpskega ob-

močja. Zato narodno blago iz Dobropolj nosi na sebi značilnosti obeh plati in ima obenem seveda še svoje posebnosti, ki bi jih drugod zamašan iskali.

Gre nam za vprašanje, kako naj se folklor posameznega okraja ali kraja obdela, ali znanstveno ali poljudno. Eno je pri tem gotovo: znanstvena raziskovanja imajo prednost pred poljudnimi objavljani, kajti poljudna objavljana znanstvenih nikoli nikjer ne morejo nadomestiti, kvečjemu jih lahko izpopolnjemo. Kajti narodno blago je treba v prvi vrsti vsestransko prikazati, to pa je pravo znanstveno delo. Le tako delo je tudi zanesljivo in popolno. Poljudna objava pa je popolnoma nekaj drugega, v primeri z znanstveno nekaj postranskega, ker ima predvsem le propagandni značaj, ker hoče narodno blago znova pokazati tistem, od katerega je izšlo, preprostem ljudstvu, ga nanj opozoriti ter obenem spodbuditi, naj zavzre vse tuje navlake in se povrne k svojim lepim starosvetnostim, k domačnosti.

Toneta Ljubiča delce imaj tak namen. Saj učitelj sam pravi o nji: »Moje delo ni znanstveno podano. Vse sem napisal ne kot strokovnjak in razlagalec, ker to nikakor nisem, marveč le kot ljubitelj, preprostim ljudem v morebitno izpodbudno in spomin, kako so se likovno-umetniško izraževali naši ljudje v prejšnjih časih, koliko tega se je do danes že izgubilo in kaj bi bilo dobro, da bi se v prenovljeni obliki zopet obudilo, Ravno

Naredba o dopolnitvi predpisov o protiletalski zaščiti

Na podlagi pooblastila Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« št. I-1, 5867/44 od 10. avgusta 1944

odrejam:

Cl. 1. Vsi prebivalci Ljubljanske pokrajine so dolžni sodelovati osebno ter s svojim razpoložljivim orodjem in prometnimi sredstvi pri protiletalski zaščiti, bodisi na poziv uradnih ustanov protiletalske zaščite, bodisi na poziv od njih postavljenih pooblaščenih organov protiletalske zaščite (vodje gasilske, zdravstvene in tehnične zaščite, vodje zavodske in industrijske zaščite, hišne starešine) v okviru njihovih pooblastil. To sodelovanje velja tako za pripravljajna dela kot za primer alarma ali dejanskega letalskega napada. Pritegnitev k stalnemu sodelovanju pri protiletalski zaščiti, kot tudi pri delih protiletalske zaščite, ki se lahko predvidevajo, se izvrši s kratkim pismenim odlokom obvezniku protiletalske zaščite. V ostalih primerih zaostaje za pritegnitev k sodelovanju ustmeni poziv pooblaščenega organa protiletalske zaščite.

Izveti od obveznosti osebnega sodelovanja so:

- a) osebe, ki še niso dosegle 15., ali ki so že prekoračile 60. leto starosti;
- b) osebe, ki so vsled telesnih ali duševnih hib za osebno delo pri protiletalski zaščiti nesposobne, če to dokazujejo z uradnim zdravniškim spričevalom;
- c) osebe, ki so že službeno obvezane za druga službena ali uradna opravila ali naloge v javnem interesu.

Cl. 2. Dolžnost ureditve hišnih zaklonišč in izvršitve ostalih ukrepov hišne protiletalske zaščite v mestu Ljubljani se razširja na celo območje mestne občine. V pretežno kmetijskih naseljih so dopustne olajšave po svobodnem preudarku Uprave policije.

Cl. 3. V mestu Ljubljani morajo biti v ožjem nevarnostnem okoliščju vsa podstrešja popolnoma izpraznjena in odstranjene tudi vse lesene pregrade, ki prot ognju niso zavarovane (n. pr. s primernimi ometi, premazi, impregnacij, oblogami itd.). V širšem nevarnostnem okoliščju pa je s podstrešij odstraniti vse navlako in vse lahko gorljive predmete ter poskrbeti, da je dohod do vseh podstrešnih prostorov stalno popolnoma neoviran.

Cl. 4. Pesek in voda morata biti na podstrešju, na stopniščnih predstvih, v kleti, zaklonišču in tudi v vsakem stanovanju ter trgovskem ali v poslovnem prostoru v zadostni količini in na primeren prostoru stalno pripravljena. Za izpolnjevanje tega predpisa v stanovanjskih in poslovnih prostorih so odgovorni najemniki in v vseh ostalih prostorih pa hišni lastniki.

Cl. 5. V ožjem nevarnostnem okoliščju mesta Ljubljane je treba vse trajno pritrjene železne rešetke na kletnih oziroma pritličnih oknih odstraniti ali preurediti tako, da se dajo lahko odpirati ali odstraniti.

Cl. 6. Vse okenske in druge odprte hišnih zaklonišč, ki se nahajajo bodisi v zunanjih ali notranjih stenah stavbe, je primerno zavarovati proti drobcem bomb in zračnemu pritisku eksplozije.

Cl. 7. V strnjeno zazidanih predelih mest morajo lastniki dotikajočih se hiš napraviti v kletnih prostorih proboje iz ene stavbe v drugo ter nastalo odprtino zazidati z zasilno opečno steno predpisanih dimenzij.

Cl. 8. Glede na določbe čl. 1. te naredbe so vsi stanovalci hiše dolžni z ročnim delom in s svojim razpoložljivim orodjem brezplačno sodelovati tudi pri izvršitvi vseh ukrepov za zavarovanje hiše pred letalskimi napadi, vse ostale stroške pa nosi hišni lastnik. Le pri napravi kletnih probojev morajo hišni lastniki v izrednih primerih (t. j. pri nesorazmerno visokih stroških naprav vrednosti ali donosnosti stavb) zaprositi za celokupno ali delno povračilo dejanskih stroškov na osnovi plačanih računov, ki jih pristojna občina prizna za pravilne in primerne. Krajevna oblastva protiletalske zaščite odločajo, ali in v kolikšni povračilo jim pripada.

Cl. 9. Nabava zdravstvenih potrebščin za prvo pomoč in gorilnih sred-

stev za nadomestno razsvetljavo v hišnih, industrijskih in zavodskih zakloniških se dovoljuje proti potrdilu pristojne občine, da obstoji urejeno zakonitično. Potrdilo mora vsebovati vrsto in količino teh za posamezno zaklonišče potrebnih sredstev.

Cl. 10. Krajevna oblastva protiletalske zaščite smejo predpisati, da se krajevnim prilikam in posebnim okoliščinam primerno povečata in pomnožita vrsta in količina predpisane zaščitnega orodja in potrebščin za protiletalsko zaščito.

Cl. 11. Za izvršitev predpisa čl. 2. te naredbe se določi rok 6 tednov, za izvršitev vseh ostalih predpisov pa rok 3 tednov po objavi te naredbe.

Cl. 12. Prekršitev predpisov te naredbe kaznujejo okrajna glavarstva, v Ljubljani pa Uprava policije z globo do 10.000 lir ali z zaporom do treh mesecev, v težjih primerih z obema kaznivama obnemem.

Cl. 13. Vsi obstoječi predpisi o protiletalski zaščiti ostanejo v veljavi, v kolikor ne nasprotujejo predpisom te naredbe.

Cl. 14. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu Šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 19. sept. 1944.

Prezident:

div. general Rupnik s. r.

Naredba

o spremembi naredbe o prepovedi kretanja prebivalstva in o policijski uri v Ljubljanski pokrajini zunaj ljubljanskega zapornega ozemlja

Na podlagi pooblastila, danega mi z naredbo Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« o prepovedi kretanja prebivalstva in o policijski uri z dne 22. decembra 1943 št. 15, »Verordnungs- und Amtsblatt« des Obersten Kommissärs in der Operationszone Adriatisches Küstenland, kos 1. iz leta 1944,

odrejam:

Cl. 1. Od 21. septembra 1944 do nove odredbe sta hoja in voznja po javnih cestah, trgih in poteh na območju Ljubljanske pokrajine, izvenzišči ozemlje mestne občine Ljubljane in tistih delov sosednjih občin, ki so vključeni v Ljubljansko zaporno ozemlje, od 21. do 5. ure prepovedani.

Cl. 2. Ostali predpisi, ki jih obsega naredba z dne 17. junija 1944, št. 92, Službeni list št. 135-45 iz 1944, ostanejo nespremenjeni.

Ljubljana, v septembru 1944.

Prezident pokrajinske uprave: Rupnik.

NOVI GROBOVI

† Jerica Svajger. V torek, 19. t. m., je odšla k Bogu po plačilo za vse dobrote, ki jih je delila v življenju, Jerica Svajger roj. Meršolj, posednica v Dravljah in sestra g. Janeza Meršolja, župnika v p. Blago pokojnice bodo spremlili k večnemu počitku danes, v četrtek, dne 21. t. m., ob štirih popoldne na pokopališču v Dravljah.

† Tilka Paljevce. V Ljubljani je umrla Tilka Paljevce, Pogreb drage pokojnice bo danes, v četrtek, 21. t. m., ob petih popoldne v Zal, kapele sv. Krištofa, na pokopališču k Sv. Križu.

† Jernej Bizjak. Po daljšem trpljenju je umrl v Ljubljani g. Jernej Bizjak, biv. cerkvenik v Trnovem. Pogreb bo danes, v četrtek, 21. t. m., ob pol štirih popoldne v Zal, kapele sv. Janeza, na pokopališču k Sv. Križu.

Naj rajni počivajo v miru in naj jim sveti večna luč! Njihovim dragim naše iskreno sožalje!

OSEBNE NOVICE

Promocija. Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je diplomiral iz 25. znanstvene skupine in iz sociologije g. katehet Josip Premrov. Čestitamo!

Boji in zmage

Sestavil A. Logar. Mladinska založba 1944. Str. 184. Cena 24 lir.

V tej knjigi so nazivani pripomočki, ki naj mladim ljudem pomagajo k čistemu življenju. Resni vzgojitelji z zaskrbljenostjo gledajo, kako npravost našega naroda pada. Dr. Ozvald pravi v svoji knjigi Duševna rast otroka in mladostnika: »Tudi o našem narodu bi se dalo reči, da ljudska morala v zadnjih letih z neznansko naglico drži navzdol.«

Knjiga »Boji in zmage« naj bi bila praktičen prispevek pri delu za pravno obnovo, ki se mora začeti zlasti pri mladini, in sicer v letih, ko preži na mladega človeka toliko nevarnosti, da jim sam nikakor ni kos.

Pri delu za pravno obnovo ni upati zboljšanja, če bi mladino poučevali vsevprek o spolnih zadevah, marveč je treba predvsem pomagati mladim neizkušnim ljudem, da si okrepijo voljo in da se navdušijo ter zavamejo za človeka in zlasti kristjana vredno življenje. Do našojšim fantom je treba dati pripomočke za čisto življenje, pripraviti jih je treba za boje, ki jih čakajo. In to je namen knjige »Boji in zmage«.

V tej knjigi je tvarina lepa razvrščena v štiri dele, v vsakem izmed njih so pa podani posamezni pripomočki, nadvse naravni pa tudi naravni. Dodano je stvarno kazalo, da se laže izberejo in najdejo odstavki, ki jih kdo zase išče. Knjiga naj bi namreč služila kot vademecum, da se posamezni deli večkrat preberejo in premislijo. Prav iz tega razloga ima pripravno lepno obliko. Načrt za platnice je izdelal arh. V. Gašček. Dr. Fran Miheličič.

Večina ljudi porabi prvo dobo življenja za to, da napravi drugo nesrečno. (La Bruyere.)

Koledar
Četrtek, 21. kimovec: Matej, apostol in evangelist; Iljgenija, devica; Aleksander, škof in mučenec; Jona, prerok.
Petek, 22. kimovec: Kvatre; Tomaž Vila, novski, škof; Digma, devica in mučenica.

Kino Matica
»Proces Casilla« ob 16 in 19.

Kino Union
»V senet gora« ob 16 in 19,15.

Kino Sloga
»Slišaj Deruga« ob 16 in 19.

Lekarniška služba
Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

ZGODOVINSKI PABERKI

21. kimovec.

L. 1529. so bili Turki prvič pred Dunajem. Po bitki pri Mohaču, kjer je Sulejman II. Veličastni uničil Ogrsko, je šla turška vojska domov. Tu se je sultan pripravil za nov pohod, sedaj proti Avstriji. Ferdinand Habsburški ni imel dovolj moči, da bi turško vojsko zaustavil, ki je nato prodrla do Dunaja. Po silnem obleganju, se je Sulejman že pozno v jeseni, brez uspeha vrnil v Turčijo. Pri obrambi Dunaja se je zlasti odlikoval kranjski plemič Kacijanar Ivan, ki je postal pozneje poveljnik Ferdinandove vojske, toda je po neuspehu v bitki pri Gordanu padel v nemilost in nesrečno končal.

L. 1792. je narodni konvent odpravil kraljevino in proglasil Francijo za republiko. Kralj Ludovik XVI. je bil ostavljen in postavljen pred sodišče, kjer je bil pozneje obsojen zaradi izdajstva na smrt.

L. 1878. se je rodil v Glinjah pri Cerkljah na Gorenjskem Franc Kimovec, glasbenik in skladatelj. Po končani gimnaziji in bogoslovju v Ljubljani je služboval na Bledu in v Predosljah. Nadaljeval je študije v Rimu in tu promoviral. Glasbo se je najprej učil pri Foersterju, izpopolnil pa si je znanje na dunajski glasbeni akademiji, kjer je študiral predvsem orgelsko glasbo. Vrnil se je v Ljubljano in tu na široko razmahnil svoje delovanje. Poučeval je na orgelski šoli, vodil cerkveno petje v Marijanišču in stolnici, kjer je pomagal Premrlu. Bil je pevovodja društva »Ljubljana«, več let predsednik Pevske zveze in urejeval prve letnike »Pevca«.

Napisal je mnogo strokovnih člankov v razne časopise in revije. Založil je številne skladbe, tudi svetne vsebine. Njegovе cerkvene skladbe, zlasti zborovske, so veličastne in globoko zajete, slog je polifonski. V svetnih pa se opazi vpliv slovenske narodne pesmi, katere je tudi zbiral.

Jubilej uglednega meščana

Danes praznuje ugledni meščan gospod Matej Orehek, trgovec in posestnik v Kolodvorski ulici št. 26, svoj petinsedemdeseti rojstni dan. Gospod Orehek je eden izmed redkih naših vrlih kmečkih fantov, ki je pred sedemstiridesetimi leti, potem ko je odslužil kot topničar v Kotoru vojaško dolžnost, prišel v Ljubljano in si s pridnostjo in varnostjo ustanovil ugledno trgovino in gostilno, ki jo je kasneje prešel v lastno hišo. Pri njegovih podjetnostih ga je junaško podpirala njegova družica pok. Beti iz znane ugledne družine Zibert iz Most. Vseh pet živih otrok, ki danes slavijo v krogu svojih sorodnikov rojstni jubilej, so mu hvaležni za dobro vzgojo, sin pa tudi za lepo vpeljano trgovino, ki mu jo je pred kratkim izročil v vodstvo.

Gospod jubilar je bil ves čas trgovskega poslovanja zelo spoštovan ne samo od odjemalcev kot prikupen in soliden prodajalec, ampak tudi od dobaviteljev kot reden in dober plačnik. Predvsem se ga spominjajo deželani iz vseh krajev, ki so odhajali v tujino in prihajali nazaj, ko jih je v trgovini oblekel od nog do glave, in v gostilni postregel z vsemi dobrotami in založil za pot. Tudi marsikateri ljubljancan je rad zahajal v njegov prikupen lokal.

Krepki ljubljanski korenini, ki se ji leta še ne poznajo in ki še vedno zravnana hodi po Ljubljani, tudi mi k jubileju čestitamo.

NOVI! Cerkvenih očetov izbrana dela Sv. Cecitija Cipriana izbrani spisi

I. del: PISMA
Druga zelo pomnožena izdaja. 322 strani. Cena L 95.—, vez. L 120.—.
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Pred škofijo 5 — Miklošičeva c. 5

Posestne spremembe

Tuma Stanislava, posestnica v D. M. v Polju št. 93, je prodala Venčeslavu Klešniku, Zalag št. 38 nepremičnino vloz št. 437 kat. obč. Slape (hiša in dvorišče) za 195.000 lir. — Martin Fran, posestnik v Ljubljani, Trnovski pristan št. 20 je prodal Minki in Josipini Lovkovi, zasebnicama na Brezju, občina Begunje pri Cerklju njiški parceli št. 265 in 266/1 kat. obč. Brinje v skupni izmeri 785 m² za 110.000 lir. — Keber Leopold, žol. strojevodja v pok., Zgornja Zadobrova št. 53 je prodal Ivani Puharjevi, zasebnici v Zgornji Zadobrovi št. 47 nepremičninov vl. št. 682 kat. obč. Zadobrova (hiša in njiva) za 55.000 lir.

Zahvala Ljubljani

»Socialna pomoč pri šefu pokrajinske uprave v Ljubljani se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem in vsem sodelujočim pri nabiralni akciji za Borovnico v nedeljo, 10. septembra 1944.

Posebno zahvalo in priznanje izrekamo naši vrli srednješkolski mladini, ki je z vso vnemo in požrtvovalnostjo sodelovala pri tej akciji.

Uspeh zbirke je bil tale:

Po ulicah in javnih lokalih se je nabralo 112.078.30 lir; posamezniki so ob tej priliki prispevali večje zneske v skupnem znesku 43.115 lir.

Skupni znesek (cestna zbirka in večji prispevki posameznikov), zbran pod okriljem Socialne pomoči, znaša torej 157.193.30 lir.

Ta znesek je »Socialna pomoč« izročila g. okrajnemu glavarju za Ljubljano okolico, ki ga je stavil na razpolago odboru za pomoč prizadetemu prebivalstvu v Borovnici. — Poleg tega se je ta dan v isto svrhu nabralo po cerkvah v Ljubljani 68.137 lir.

Skupaj je torej Ljubljana darovala Borovnici znesek 225.330.30 lir.

Ljubljana, 16. 9. 1944.

Predsednik »Socialne pomoči« Velikonja.

Za nesrečne Borovničane

Pavlić Leopold, zastopnik firme »Skoda« iz Ljubljane, Ulica 3. maja št. 4, je daroval za poškodovance po bombnem napadu iz Borovnice znesek Lir 5.000.— (pettisloč).

Imenitno cvetja na grob gdč. Nini Golja so darovali Pavlinovi 300 lir Socialni pomoči.

Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite 32-92 in 39-011 Prostor »Socialne pomoči« so na Gosposvetki c. 2/I. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Socialna pomoč« — ček. račun 16.580/1

Volilo Josipa Olupa otrokom Mladin. zavetišča v Zeleni jami

Vodstvo Mladinskega zavetišča v Zeleni jami je prejelo 5000 lir — volilo blagega pokojnika in velikega dobrotnika rvene mladine in našega zavoda — g. Josipa Olupa. Vodstvo zavoda izreka najiskrenejšo zahvalo tudi njegovim naslednikom z željo, naj bi sledili zgledu usmiljenega očeta in bili povsod deležni božjega blagoslova!

Obvestila Preveda Delitev jajc

Mladina od 9 do 18 let starosti, ki je v posesti dodatne živilske karte, prejme na odrezek e 54 (brox pretiska) dodatne živilske nakaznice Do Mo od 22. do 28. septembra 1944 po 1 jajce v sledečih mlekarneh: Korleco Marija, Kongresni trg 15; Gruden Jakob, Celovška cesta 1; Vidle Stana, Staničičeva 2; Span Neža, Predjamska 8; Sterle Franja, Starl trg 17; Vidmar Ljudmila, Ciglarjeva 13.

Vse te mlekarne poslavimo, da pridejo po jajca v četrtek, 21. t. m., od 8 do 10 v Maistrovo 10.

Solske vesti

Zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Dolenska c. 25, bo vpisoval gojenke za bodoče solske leto dne 28. in 29. septembra od 9-12.

Na II. dečki ljudski šoli na Grabnu bo vpisovanje učencev za šolsko leto 1944-45 v četrtek, 28. in v petek, 29. septembra, od 8 do 10 v Solskem poslopju na Grabnu, Cojzova cesta 5, I. nadstropje. V I. razred se morajo vpisati dečki, ki so izpolnili 6 let ali jih dopolnijo do konca t. l. Pri vpisu novincev je treba predložiti družinsko polo ali družinsko knjižico oziroma otrokov rojstni list, spričevalo o cepljenju proti kozam in proti davici. Lanski učenci naj prinesejo s seboj samo zadnje letno spričevalo. Starši onstran bloka naj preskrbe pravčasno propustnico. Začetna služba bojša bo v ponedeljek, 2. oktobra, ob 8 v trnovski cerkvi, reden pouk pa v torek, 3. oktobra, ob 13.30.

— Vpisovanje otrok v II. mestni otroški vrtec bo v četrtek, 28. in petek, 29., septembra, od 8-10 v šoli na Grabnu. — Upraviteljstvo.

Licejska (II.) deklška ljudska šola v Ljubljani. Naknadno vpisovanje za vse razrede se vrši 25. in 26. septembra vsakokrat od 8-10 v zavodu Notre Dame na Marmontovi ulici 24 blizu tobačne tovarne. Začetna ev. maša bo 2. oktobra ob 8 v Vajeniškem domu v Kersnikovi ulici, 3. oktobra pa se prične redni pouk.

Združenje trgovcev v Ljubljani nasnanja, da bo vpisovanje v Trgovsko strokovno nadaljevalno šolo za vse razrede v dneih od 26.-29. septembra v pisarni Združenja (Trgovski dom), vsakokrat od 9-11. Poznejšega vpisovanja ne bo. Novinci morajo biti stari 14 let in morajo predložiti pri vpisu zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in zdravniško potrdilo. Za sprejem v šolo mora imeti vsak novinec najmanj tri razrede srednje ali meščanske šole oziroma osem razredov osnovne šole. Učenci z dovršeno nižjo srednjo ali meščansko šolo s izpitom imajo prednost. Učenci s manjšo predizobrazbo bodo sprejeti le v primeru zadostnega prostora v šoli. Vsak učencev plača pri vpisu 500 lir šolsnina, novinci pa poleg te še 100 lir vpisnina. Učenci III. razredov pa plačajo poleg šolsnina še 100 lir oprostnina. Bivši učenci se vpisujejo s predložitvijo lanskega šolskega spričevala. Popravni in razredni izpiti bodo v ponedeljek, 25. septembra, ob 14. Plemeniti zaključni izpiti bodo v torek, 26. septembra ob 14. ustni pa v istem času v sredo, 27. septembra. Redni pouk so bo pričel 2. oktobra 1944 ob 14. Podrobnosti bodo razvidne na šolski deski pred vhodom v šolo.

Drobne novice

Možje in fantje! Pridite v petek, 22. septembra, ob 19 v stolnico k molitveni uri za blagor naroda in domovine! Molitvene knjižice bodo v cerkvi na razpolago. Kdor pa ima knjižico sam, naj jo prinese s seboj!

Podpornemu društvu za gluhozono mladih v Ljubljani je daroval g. Anton Koritnik, lastnik hotela »Slon«, znesek 200 lir v počastitev spomina blagorokojnega gosp. Izidorja Ostana. Plemenitemu prijatelju rvene gluhozono mladine se društvo najtopleje zahvaljuje.

Francišksanski oder priredi v nedeljo, 24. t. m., ob 17 igro s petjem »Pavelčkova piškalka«. Pripeljte svoje malčke! Vstopnice v predprodaji v trgovini Sfiligoj, Francišksanska ulica.

TURJAK. Pred letom dni so bile oči vse Ljubljane in dežele uprte v zgolovni, skl grad Turjak, kjer so slovenski legionarji zaustavili komunistični pohod na Ljubljano. V tej borbi je prešlo kri mnogo turjaških borec, mnoge je trpljenje nadaljevalo po kočevskih ječah, ter položilo na ohtar domovine svoje življenje v Mozlju, Jelenovem šlebu in drugih moriščih. Toda ob letu je iz krvi turjaških borec zrastle Slovensko domobranstvo, ki bo maščevalo Turjak. Knjiga je silno zanimiva, saj je je napisal živa priča Turjaka.

Od 17. septembra dalje do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemnitvi od 20 do 6

Opozorilo in vabilo. V nedeljo, 24. t. m., ob 8 letnici Slovske smrti, pohitimo k Mariji Pomagaj, kjer bo ob 8 sv. maša zanj, ki je živel in delal za Cerkev, šolo in dom. Cim dalje gremo časovno od njegove smrti, tem živeje nam stopajo pred oči njegova pedagoška načela. Doba, ki je preživljamo, nam kliče: Nazaj v šolo in vzgojo! Slovska št. bi bila šola in vzgoja ostala taka, kakršno je hotel imeti Slovska, tedaj bi ne preživljali slovenski narod tako žalostne tragedije, kakršno preživlja danes! Da bi nam vrnil Bog Slovskega duha pri vzgoji in pouku, je naša dolžnost, da v ta namen tudi molimo in Ga prosimo vsi, ki se v vzgojo in poukom pečamo. K udeležbi vabimo zato vse katoliško misleče učitelje-licejske, meščanske in srednjih šol, vabilo pa tudi vse katoliško starše, saj je rekel Slovska: Cerkev, šola in dom se morajo za roke držati! Slovska nam boji steber, okrog katerega naj se stropje vsi vzgojitelji! Le narod, ki bo imel z verskimi nazorji prežeto vzgojitelje, ne bo propadel! To imejmo pred očmi in zaupajmo Vanj, ker On je reanica, pot in življenje! V slogi je molj — Slovska družba v Ljubljani, dne 20. septembra 1944.

Formočet pastile za desinfekcijo ust in grla dobite v lekarnah.

Francišksanski oder

Nedelja, 24. septembra, ob 17: »Pavelčkova piškalka«.

Kdo ga pozna?

RUPITE - BERITE!

Narod naš umreti noče: 5 L
Kaj torej? 4 L
Na svoji zemlji svoj gospod 4 L
TURJAK
7 lir

(Nadaljevanje s 3. strani.)

nehalo ljudsko petje. Članek je objavljen kot predavanje, ki ga je pisec imel pri mesečnem duhovniškem molitvenem shodu 7. julija t. l., in izzveni v željo, da bi se ljudsko petje po naših cerkvah obnovilo, kar se je deloma že zgodilo, in se še dvignilo. Dr. Anton Dolinar nadaljuje 23. poglavje iz pregleda slovenske cerkvene glasbe in obravnava Sattnerjeva glasbena dela, pri čemer posebno poudarja Sattnerjevo nihanje med stari in modernim slogom v cerkveni glasbi v njegovih lastnih kompozicijah. Razumemo pa njegovo glasbo le takrat, če se ji približamo s srcem, ne z razumom. — Štanko Premrl nadaljuje pouk o improviziranju med maši, to pot med slovenskimi mašami. — Vinko Vodopivec je pri speval članek Slovenski violinisti. V njem nam prikazuje dolgo vrsto čeških virtuozov s kratkimi življenjskimi podatki in mimobežno oznako njihovih del. Na koncu so različne organizacijske in društvene ter osebne novice pa tudi ocene pevskih nastopov v cerkvah. Obsežneje se je Premrl razpisal o nastopu cerkvenega pevskega zbora za Betogradom na praznik sv. Cirila in Metoda. Kakor zmerom je tudi tej številki Cerkevne glasbenika dodana priloga. Na nji so na prvem mestu tako potrebni Odgovori pri peti maši v prireditelju dr. Fr. Kimovca, dalje Stanka Premrla kompozicija O Gospa, o Mati moja na besedilo p. Križostoma Sekovaniča in Andreja Pogačarja O zveličavna žrtev, enoglasno z orglami. F. J.

Berite knjige Slov. knjižnice!